

Županijsko izvješće: Brodsko-posavska županija

Godina provedbe: 2020

Broj održanih sastanaka: 1

Broj usvojenih programa:

Provedeni programi

Program obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti

Provedene ostale aktivnosti

Projekt "Zdrav za pet"

Usvojeni dokumenti

Izvješće o provedbi Nacionalne strategije i Akcijskoga plana suzbijanja zlouporabe droga u 2019. godini na području Brodsko-posavske županije

Problemi u radu

Oblici suradnje i sli no

Suradnja s ustanovama, nadležnim tijelima i organizacijama koje djeluju na području suzbijanja zlouporabe droga.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu

Unaprijediti provedbu preventivnih programa usmjerenih djeci, mladima, obitelji, zajednici te podignuti razinu svijesti cjelokupnoga stanovništva o opasnosti zlouporabe droga kroz provedbu evaluacije i supervizije programa/projekata koji proizlaze iz Nacionalne strategije i Akcijskoga plana.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)

Iz proračuna županije: 34.122,50

Iz proračuna gradova: 33.000

Sveukupno: 67.122,50

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije

Socijalne ustanove: Centar za socijalnu skrb Slavonski Brod, Centar za socijalnu skrb Nova Gradiška

Zdravstvene ustanove: Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije, Opća bolnica "Dr. Josip Benčević" Slavonski Brod, Opća bolnica Nova Gradiška, Dom zdravlja Slavonski Brod, Dom zdravlja Dr. A. Štampar Nova Gradiška

Nevladine organizacije: Udruga "Pozitiva" Nova Gradiška, Gradsko društvo Crvenog križa Slavonski Brod, Gradsko društvo Crvenog križa Nova Gradiška, društvo Crvenog križa Brodsko-posavske županije, Zajednica KLA Brodsko-posavske županije, TZ "Susret" Ivanovac

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)

Sveukupan broj ovisnika o drogama: 116

Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 89

Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 2

Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 6

Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 3

Stopa liječenja ovisnika na području županije: 84,37

Izveštaje o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije

Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti (u daljnjem tekstu: Služba) i dalje kontinuirano suraduje sa nadležnim ustanovama u Slavonskom Brodu i Novoj Gradiški. Tijekom 2020. god. Služba u Novoj Gradiški je kontinuirano skrbrila za 58 korisnika TZ "Susret" u Ivanovcu. Suradnja s CZSS se odvijala u smislu upućivanja korisnika na tretman u Službu, te upućivanja korisnika Službe u CZSS radi ostvarivanja prava iz njihove nadležnosti. U tretmanu Službe je tijekom 2020.god. bilo 11 osoba radi mjera liječenja ili odvikavanja od sredstava ovisnosti izrečenih od strane Županijskoga suda, Općinskog suda, Prekršajnog suda i CZSS.

Također u suradnji s Probacijskim uredom u Požegi nastavlja se postpenalni prihvat korisnika, te provodi liječenje i rehabilitacija. Jednako tako nastavljena je suradnja i sa Zatvorom u Požegi u vezi zajedničkih korisnika.

Ostvarena je suradnja sa županijskim zavodima za javno zdravstvo u svezi zajedničkih pacijenata, kao i s Referentnim centrom za ovisnosti Ministarstva zdravstva i psihijatrijskim bolnicama u Republici Hrvatskoj.

Kontinuirano su dostavljana izvještaji i podaci Upravnom odjelu za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje Brodsko-posavske županije, Povjerenstvu za suzbijanje zlouporabe sredstava ovisnosti na području Brodsko-posavske županije i Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo- Registar osoba liječenih zbog zlouporabe droga ukoliko se radi o osobama koje su u Službi u tretmanu zbog zlouporabe droga. Tijekom 2020. godine nastavljena je suradnja s udrugom „Ne-ovisnost“ koja je partner Nastavnog zavodu za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije u projektu Ministarstva zdravstva

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

Tijekom 2020. godine promijenjen je i doručeni način sakupljanja podataka i vođena evidencija radi lakšeg uvida i izvještavanja nadležnih institucija.

U tretmanu Službe tijekom 2020. godine bila je ukupno 116 osoba zbog liječenja ovisnosti (u Slavonskom Brodu 78 osoba, a u Novoj Gradiški 38 osoba) što je više u odnosu na prošlu godinu kada je u Službi bilo ukupno 97 korisnika. Od ukupnog broja osoba koji su bili u tretmanu zbog liječenja ovisnosti, 89 osoba su ovisnici o opijatima (u Slavonskom Brodu 59, a u Novoj Gradiški 30), 2 ovisnika o kanabinoidima, 2 ovisnika o benzodiazepinima, 11 ovisnika o alkoholu, 10 ovisnika o kocki (patoloških kockara) te po 1 ovisnik o kokainu i o tramalolu. U odnosu na proteklu godinu manje je korisnika o opijatima (2019.god. je bilo ukupno 95 ovisnika o opijatima), ali je porastao broj ovisnika o alkoholu i kocki koji su potražili pomoć u Službi (alkohol: 2019. god. : 2020. god.= 2:11 ; kocka 2019. god. : 2020. god. =1:10). Uvođenjem nove evidencije posebno su odvojeni ovisnici o kanabinoidima, benzodiazepinima, tramalolu i kokainu.

Od ukupnog broja opijatskih ovisnika, 85 ovisnika je na supstitucijskoj terapiji, a 4 su apstinenti. Ove godine po prvi puta u Službu su se javila 2 nova opijatska ovisnika (1 SB, 1 NG), s tim da je jedan novootkriveni i prvi puta se javlja na liječenje, a drugi je već ranije liječen u drugoj županiji.

Tijekom 2020. godine na supstitucijskoj terapiji metadonom bilo je 37 ovisnika (u Slavonskom Brodu 33, a u Novoj Gradiški 4), a na supstitucijskoj terapiji buprenorfinom (sa ili bez naloksona) 48 ovisnika (u Slavonskom Brodu 23 i u Novoj Gradiški 25).

Tijekom 2020. godine Služba u Novoj Gradiški skrbrila je i za 58 korisnika TZ „Susret“ u Ivanovcu. U TZ „Susret“ Ivanovac se provodi rehabilitacija ovisnika o drogama i alkoholu, ali i drugim oblicima ovisnosti. Korisnicima je pružena psihijatrijska, ali i psihološka pomoć, ovisno o potrebama.

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

Preventivni rad možemo promatrati s nekoliko aspekata, a dominantno Služba programske aktivnosti provodi kao dio

projekta Ministarstva zdravstva. Jedan oblik je edukacija javnosti koju Služba provodi putem internet stranice Nastavnoga zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije različitim edukativnim lancima. Kako bi se približili populaciji o kojoj skrbi Nastavni zavod za javno zdravstvo novim načinima komuniciranja izrađena je Facebook stranica "Savjetovalište za mlade SB", "Ovisnosti SB" i "Savjetovalište za mentalno zdravlje SB".

S obzirom na epidemiološku situaciju i preporuke na aktivnosti predviđene programom projekta se nisu mogle odvijati uživo, te su organizirane aktivnosti on line, putem webinarâ (ZOOM platforma).

U suradnji s medijima prikazan je rad Službe, ali i educirana i senzibilizirana javnost za problematiku kojom se Služba bavi (uz potporu Ministarstva zdravstva), te su provedene medijske aktivnosti (radijske i TV emisije, usmena i pismena priopćenja za medije).

Važniji datumi „Dan osoba sa duševnim smetnjama“, „Svjetski dan nepušenja“ i 26. lipanj „Meunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama“ obilježeni su prigodnim tekstovima, koji su objavljeni na web stranici NZZJZ BPŽ i Facebook stranici „Savjetovalište za mlade SB“, „Ovisnosti SB“ i „Savjetovalište za mentalno zdravlje SB“.

Organizirano je ukupno 12 predavanja u sklopu aktivnosti Projekta „Javnozdravstveni dani“, sa sljedećim temama:

1. „Ovisnost o pušenju“
2. „Ovisnost o digitalnim medijima“
3. „ADHD izvan okvira“
4. „Alkohol i mladi“
5. „Glavobolje kod školske djece“
6. „Sintetske droge“
7. „Iskustava psihijatrijskih hospitalizacija u hrvatskim bolnicama“
8. „Mentalno zdravlje i mi u korona vremenu“
9. „Razvoj rodnog i seksualnog identiteta“
10. „Rizici za mentalno zdravlje djece i mladih“
11. „Organizacija zaštite mentalnog zdravlja u zajednici“
12. „Stavovi javnosti i stručnjaka s područja zaštite mentalnog zdravlja prema osobama s mentalnim poremećajima“.

„Mjesec borbe protiv ovisnosti“ (od 15. studenog do 15. prosinca) u 2020. godini je realiziran pod motom „Stavi to kućna i ovisnosti“ te je bio obilježen uz koordinaciju Službe.

Organizatori su bili: Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije- Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe sredstava ovisnosti i Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje Brodsko-posavske županije. U izradu plakata i osmišljavanje mota Mjeseca borbe protiv ovisnosti uključila se likovna skupina Gimnazije „Matija Mesić“ Slavonski Brod. Raspored aktivnosti je bio objavljen na internet stranici Nastavnoga zavoda za javno zdravstvo.

Organizirana su dva predavanja (online putem ZOOM platforme) za stručnjake koji se bave problematikom ovisnosti u zavodima za javno zdravstvo, bolnicama, školama, drugim institucijama i udrugama kako bi isti mogli unaprijediti svoj rad na području problema ovisnosti kojim se bave i koji se u svom radu susreću s rizicima ponašanjem i ovisnostima u svim dobnim skupinama :

1. „Farmakoterapija duhanske ovisnosti“, koji je održala Irena Rojnić Palavra, dr.med., specijalist psihijatrije, uži specijalist alkoholizma i drugih ovisnosti, zaposlena u Dnevnoj bolnici za ovisnosti Psihijatrijske bolnice Sveti Ivan u Zagrebu
2. „Kanabis i psihoza“ koji je održao dr.sc.Ivan Čelić, dr.med., specijalist psihijatrije, pročelnik Zavoda za dualne poremećaje u PB Vrapče u Zagrebu.

Centralna aktivnost Službe u „Mjesecu borbe protiv ovisnosti“ bio je „8. brodski simpozij o alkoholizmu, kockanju i modernim ovisnostima“ koji je organiziran uz potporu Ministarstva zdravstva u Slavonskom Brodu i uz suradnju s Katedrom za javno zdravstvo, Medicinskog fakulteta Osijek, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Simpozij je održan od 26. - 27. studenoga 2020. godine, a obzirom na važnost prevencije alkoholizma, kockanja i modernih

ovisnosti u vrijeme pandemije, glavna tema simpozija bila je: „Izazovi u području mentalnog zdravlja i liječenja ovisnosti u vrijeme pandemije” u virtualnom obliku.

Kroz dva radna dana putem Zoom platforme stručnjaci koji se bave problematikom i u svom radu se susreću s različitim ponašanjem i ovisnostima kod mladih u zavodima za javno zdravstvo, centrima za socijalnu skrb, bolnicama, školama, drugim institucijama i udrugama razmijenili su iskustva i unaprijedili svoj rad.

Tijekom 2020. godine u sklopu projekta „Zaštita mentalnog zdravlja, prevencija i liječenje ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji” (uz potporu Ministarstva zdravstva) održano je više kreativnih radionica za korisnike.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije:

Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 71

Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 193

Broj zapljena: 221

Vrste zaplijenjenih droga

- marihuana - 13.447,48 g
- amfetamini- 49,7 g
- kokain- 8,4 g
- metamfetamin- 11,9 g
- MDMA i derivati XTC- 28 g
- cannabis biljka- 55 stabljika
- cannabis sjemenke- 61 komad
- cannabis smola- 1 g
- lijekovi s liste opojnih droga- 122.574 komada